

A young person with curly brown hair is looking upwards with a curious expression. They are wearing a light-colored denim jacket over a dark t-shirt. The background is a wooden interior with blue and gold decorative elements, suggesting a church or cathedral.

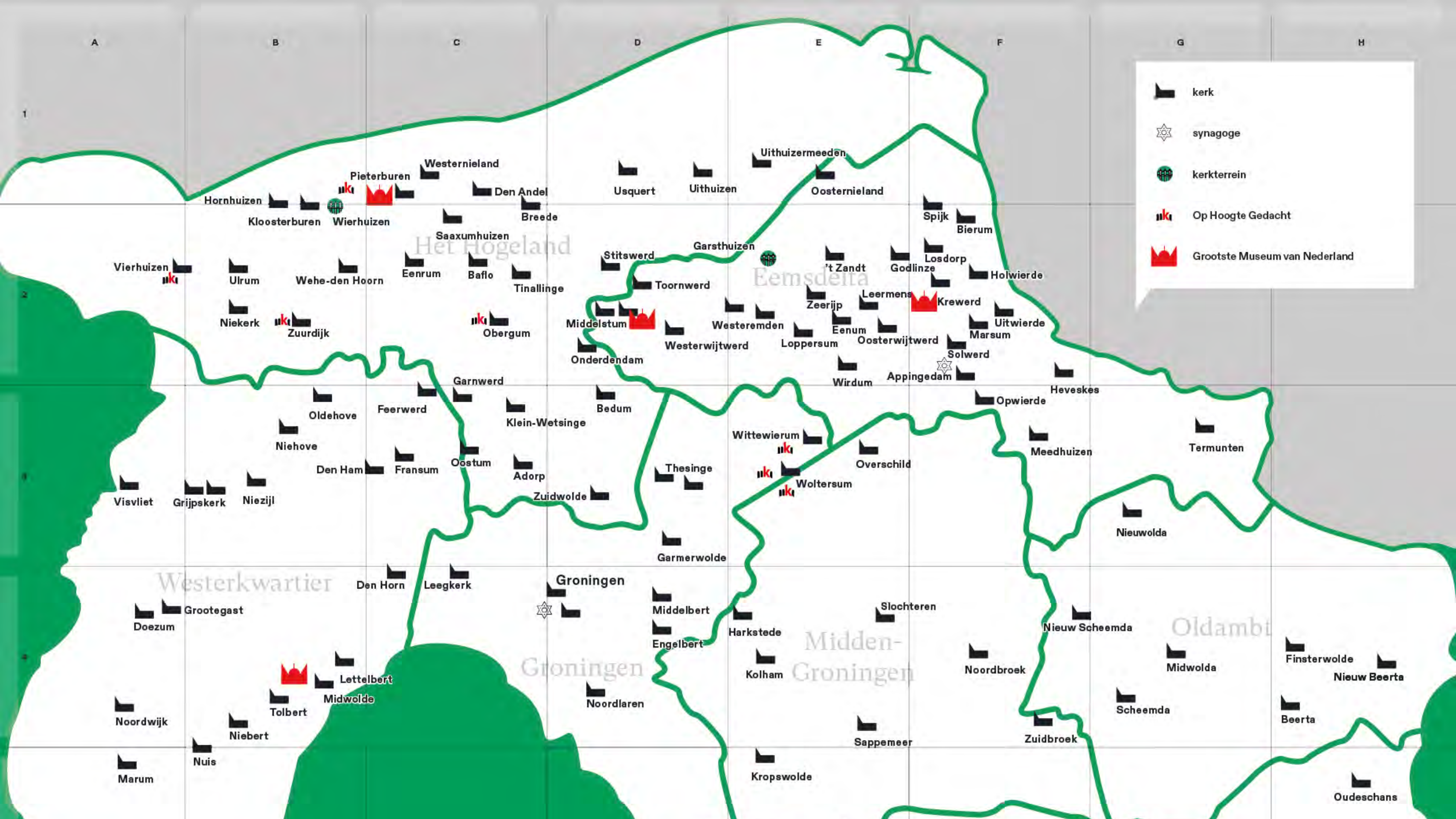
**GRONINGER
KERKE**

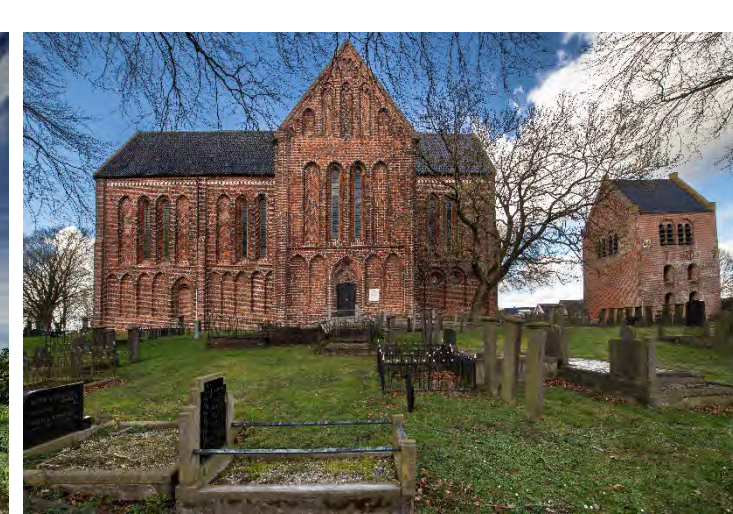
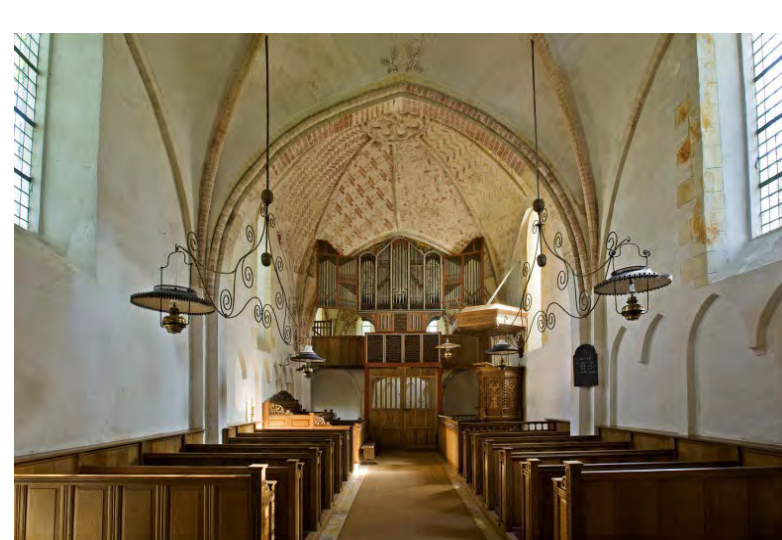
**Blijf je
verwonderen**

Groninger Kerken

- 102 kerken
- 62 kerkhoven
- Doelstelling: het in stand houden van historische, kerkgebouwen in de provincie Groningen en het bevorderen van de belangstelling ervoor.

Kerk en Kerkhof vormen één geheel,
een ensemble

Kerken in het landschap

Midden in het Landschap

Bedreigingen

Klimaatverandering:

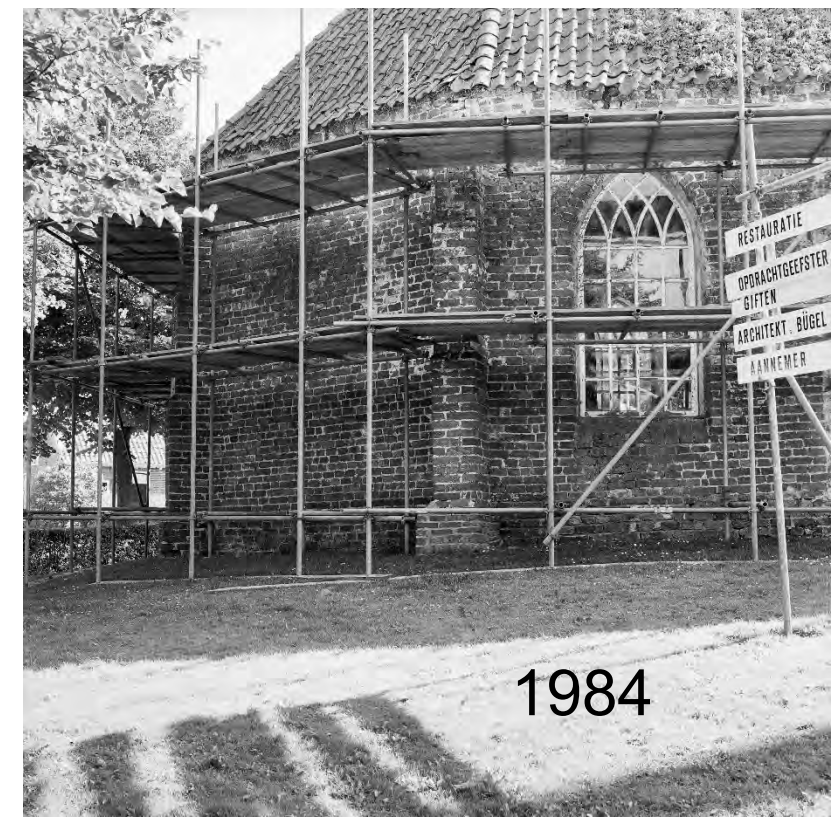
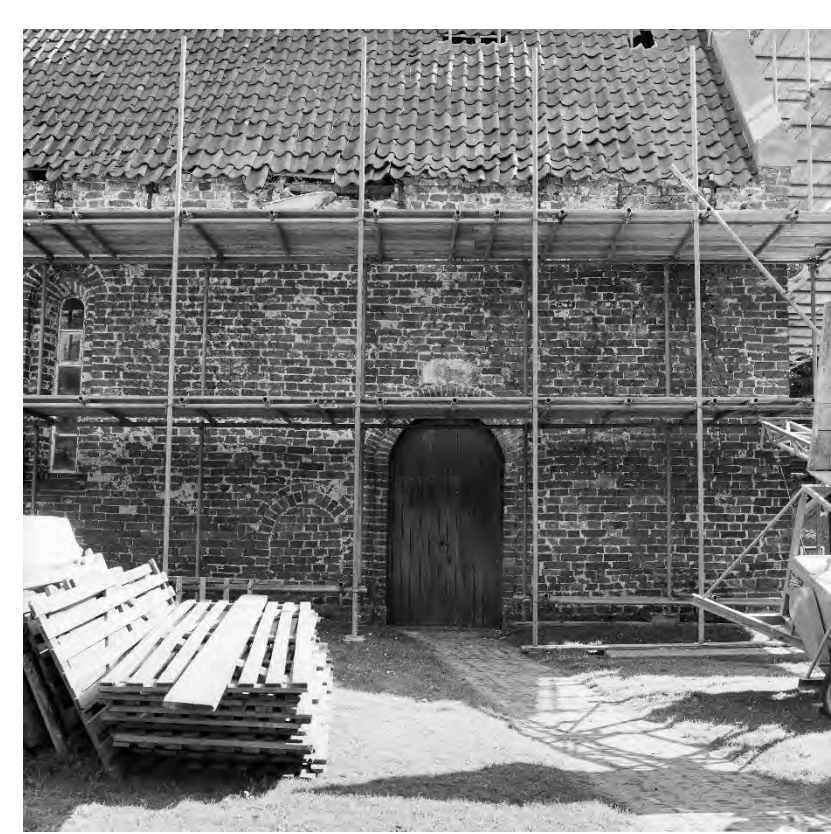
- Langdurige hitte en droogte
- Zware regenval
- Zware stormen (ook steeds vaker)
- Lage waterstanden in grachten → uitdrogingen van de wierden
- Aantasting biodiversiteit
- Bomenziektes

Resultaat:

- vermindering van het groen op de kerkhoven
- afname van biodiversiteit
- scheurvorming gebouwen

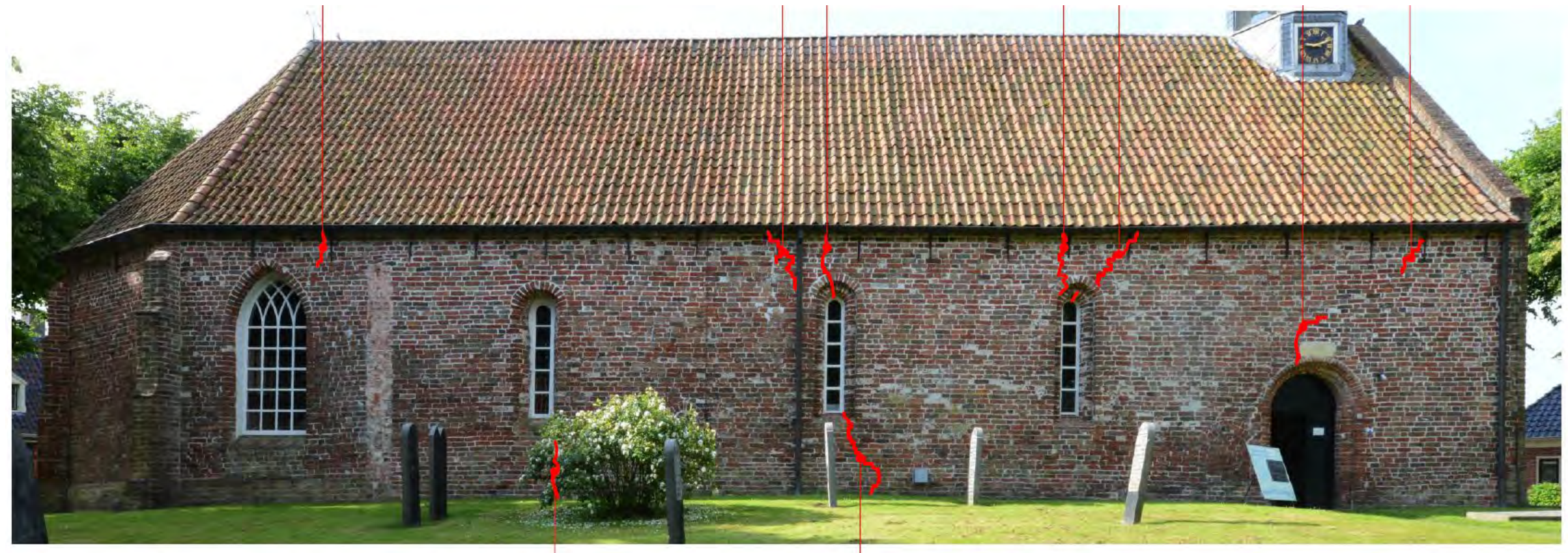
1929

1984

2014

2023

Gevolgen van klimaatverandering op het groen

Kerkhoven; belevingsplekken

Biodiversiteit op kerkhoven, het projectplan

Doelstelling: verhogen van de biodiversiteit op kerkhoven en het beschermen en stimuleren van soorten van de lijst der Groninger soorten en habitats die op begraafplaatsen voorkomen

Biodiversiteit op kerkhoven, de uitwerking

* Voorbeeld Thesinge

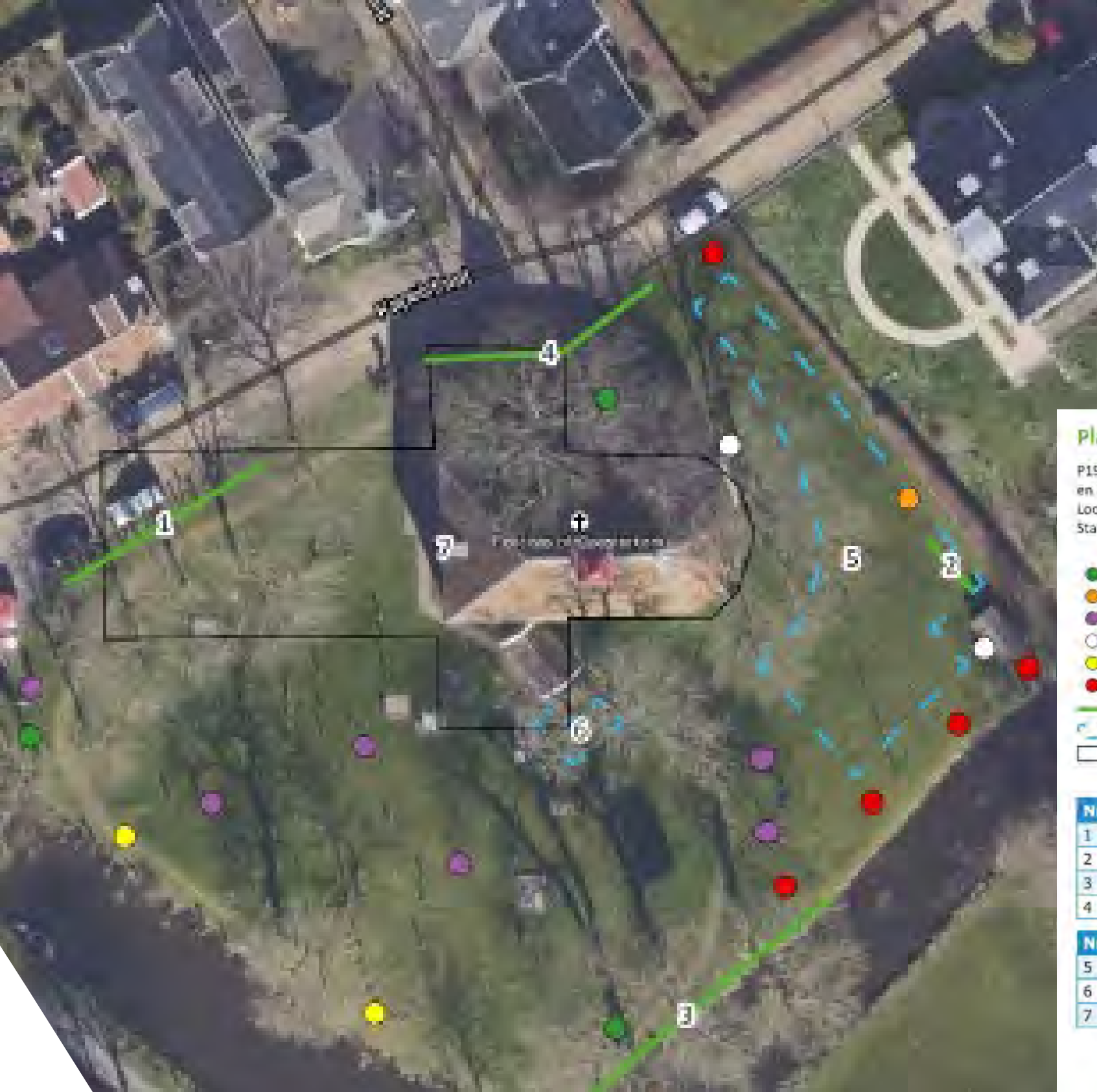

Biodiversiteit op kerkhoven, de inventarisatie

- Huidige staat in kaart brengen (Actueel Hoogtebestand Nederland, Bodemkaart, veldbezoek, etc.)
- Historische gegevens in kaart brengen (Topotijdreis, NDFF, Beeldbank Groningen) etc.
- Ecologische scan

Biodiversiteit op kerkhoven, de uitwerking

* Het maatwerkplan

Plattegrond

P19114 Biodiversiteit op begraafplaatsen en kerkhoven
Locatie: Thesinge
Status: Definitief

- Nestkasten plaatsen
- Insectenhotel plaatsen
- Aanplant bollen
- Aanplant klimplant
- Aanplant bomen
- Aanplant struweel
- Lijnen (zie onderstaand)
- Vlakken (zie onderstaand)
- Contouren (zie onderstaand)

Nr	Opmerking
1	Aanplant vaste planten langs het hek
2	Plaatsen takkenrijl
3	Aanplant oeverplanten
4	Aanplant vaste planten

Nr	Opmerking
5	Frezen en inzaaien kruidenmengsel
6	Inzaaien viooltjes en anjers
7	Zichtbaar maken oude klooster met bollen

Vraag: hoe voorkomen we dat bodemdaling zich verder voortzet?

A young woman with curly brown hair is looking upwards with a curious expression. She is wearing a light-colored denim jacket over a grey t-shirt. The background is a wooden interior with blue and gold decorative elements, suggesting a church or cathedral.

**GRONINGER
KERKE**

**Blijf je
verwonderen**